

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ: ή φωνή

Α' στήλη (Αρχαία Ελληνική):

φωνή (η, ουσ.) = ήχος από το στόμα των ανθρώπων και των ζώων / κάθε ήχος / ξεφωνητό / (γραμμ.) σύστημα ρηματικών καταλήξεων που δηλώνουν διάθεση (ενεργητική και μέση / παθητική φωνή).

φωνητός (επίθ.) = αυτός που μπορεί να ειπωθεί.

άντιφωνέω>άντιφωνῶ (ρ.) = αποκρίνομαι / απαντώ αντί άλλου, είμαι υπεύθυνος.

+**άντίφωνος** (επίθ.) = ο αντιχών, αυτός που επιστρέφει τον ήχο / ο αντίστοιχος / αυτός που διαφωνεί.

+**εὔφωνος** (επίθ.) = καλλίφωνος, αυτός που έχει μελωδική φωνή / αυτός που έχει δυνατή φωνή, βροντόφωνος.

μικρόφωνος (επίθ.) = αυτός που έχει χαμηλής έντασης φωνή, χαμηλόφωνος.

μικροφωνία (η, ουσ.) = χαμηλή φωνή, το να μιλά κάποιος χαμηλόφωνα, με σιγανή φωνή (αντίθετο: μεγαλοφωνία).

μεγαλόφωνος (επίθ., μέγας+φωνή) = αυτός που έχει δυνατή φωνή / αυτός που φωνάζει δυνατά, ο ομιλών δυνατά.

+**μεγαλοφωνία** (η, ουσ.) = μεγάλη φωνή, το να φωνάζει κάποιος μεγαλοφώνως / μτφ. μεγαληγορία, καυχησιά.

+**προσφώνημα** (το, ουσ.) = ό,τι λέγεται κατά την προσφώνηση, η προσφώνηση.

προσφωνήεις (επίθ.) = ο προσφωνών, ο δυνάμενος να προσφωνήσει, ο κατάλληλος για προσφωνήσεις.

Β' στήλη (Αρχαία + Νέα Ελληνική):

+**φώνημα** (το, ουσ.) = φθόγγος που χρησιμοποιεί η γλώσσα για τη δημιουργία λέξεων.

φωνητικός (επίθ.) = σχετικός με τη φωνή.

φωνήεν (το, ουσ.) = ηχηρός φθόγγος / (Τα **7 φωνήεντα** ελληνικού αλφάβητου είναι: βραχέα: ε, ο – μακρά: η, ω – δίχρονα: α, ι, υ).

+**φωνασκέω>φωνασκῶ** (ρ.) = α.ε. καλλιεργώ τη φωνή μου / ν.ε. φωνάζω δυνατά / μτφ. φλυαρώ.

+**φωνασκός** (επίθ.) = φωνακλός / φλύαρος.

+**φωνασκία** (η, ουσ.) = δυνατή φωνή / μτφ. φλυαρία.

+**εὔφωνία** (η, ουσ.) = καλή προφορά των λέξεων / αρμονική αλληλουχία φθόγγων, για την αποφυγή της κασμιδίας.

+**άναφωνέω>άναφωνῶ** (ρ.) = φωνάζω δυνατά, κραυγάζω.

+**άναφώνησις** (η, ουσ.) = δυνατή κραυγή.

+**έκφωνέω>έκφωνῶ** (ρ.) = απαγγέλλω ή διαβάζω δυνατά / αναφωνώ, ξεφωνίζω.

+**προσφωνέω>προσφωνῶ** (ρ.) = απευθύνω επίσημο χαιρετισμό, προσαγορεύω / καλώ κάποιον ονομαστικά.

+**προσφώνησις** (η, ουσ.) = επίσημος χαιρετισμός / αφιέρωση.

+**διαφωνέω>διαφωνῶ** (ρ.) = δεν συμφωνώ, έχω αντίρρηση ή διαφορετική γνώμη.

+**διαφωνία** (η, ουσ.) = ασυμφωνία / έριδα, διχογνωμία.

+**συμφωνέω>συμφωνῶ** (ρ.) = έχω την ίδια γνώμη με άλλον / ταιριάζω / συνάπτω σύμβαση.

+**συμφωνία** (η, ουσ.) = συνταύτιση φωνών, ήχων, γνωμών / αμοιβαία υπόσχεση, σύμβαση / όρος / μουσική σύνθεση για ορχήστρα (συμφωνική ορχήστρα).

σύμφωνος (επίθ.) = αυτός που συμφωνεί με άλλον / ταιριαστός.

άσύμφωνος (επίθ.) = αυτός που δεν συμφωνεί με άλλον / ανόμοιος, διαφορετικός / αταίριαστος.

+**άσυμφωνία** (η, ουσ.) = διαφωνία / ανομοιότητα / έλλειψη αρμονίας («διαζύγιο, λόγω ασυμφωνίας χαρακτήρων»).

σύμφωνο (το) = γράμμα που δεν σχηματίζει μόνο του συλλαβή (Το ελληνικό αλφάβητο σήμερα έχει 17 σύμφωνα: ουρανικά: κ, γ, χ - χειλικά: π, β, φ - οδοντικά: τ, δ, θ - ένρινα: μ, λ - υγρά: λ, ρ - συριστικό: σ, ς - διπλά: ζ, ξ, ψ).

συμφωνικός (επίθ.) = σχετικός με κάθε είδους συμφωνία / (γραμμ.) ο σχετικός με τα σύμφωνα.

+**άντιφώνησις** (η, ουσ.) = απάντηση σε προσφώνηση / (νομ.) υπόσχεση του χρεώστη ότι θα πληρώσει το δανειστή του μελλοντικά.

+**άντιφωνητής** (ο, ουσ.) = αυτός που αποκρίνεται στη θέση άλλου / μτφ. εγγυητής.

+**άντίφωνο** (το) = εκκλησ. τροπάρι, που ψάλλεται διαδοχικά από δύο ή περισσότερους ψάλτες.

ἄφωνος (επίθ.) = άλαλος, βουβός.

+**άφωνία** (η, ουσ.) = χάσιμο φωνής, από παθολογικά ή ψυχολογικά αίτια / βουβαμάρα, αλαλία.

+**καλλίφωνος** (επίθ.) = αυτός που έχει ωραία φωνή (αντίθετα: κακόφωνος, παράφωνος, φάλτσος).

κακόφωνος (επίθ.) = παράφωνος, παράτονος, φάλτσος.

κακοφωνία (η, ουσ.) = παραφωνία, φάλτσο.

παράφωνος (επίθ.) = κακόφωνος, παράτονος, φάλτσος.

παραφωνῶ (ρ.) = είμαι παράφωνος, φαλτσάρω.

+**παραφωνία** (η, ουσ.) = φάλτσο, παρατονία, λαθεμένος τονισμός των λέξεων / μτφ. διαφωνία, δυσαρμονία / μτφ. παρέκκλιση από μια γενικά παραδεγμένη κατάσταση.

+**πολύφωνος** (επίθ.) = αυτός που βγάζει πολλές και ποικίλες φωνές.

+**πολυφωνία** (η, ουσ.) = μουσική αρμονική ποικιλία φωνών και οργάνων / πλουραλισμός.

+**πολυφωνικός** (επίθ.) = ο σχετικός με την πολυφωνία, πλουραλιστικός.

+**μονοφωνία** (η, ουσ.) = ήχος από μία μόνο φωνή / μουσική και τραγούδι από μία μόνο φωνή, σόλο, μονωδία.

Γ' στήλη ([Νέα Ελληνική](#)):

φωνάζω (ρ.) = μιλώ ή καλώ με δυνατή φωνή / διαμαρτύρομαι.

φωνόμετρο (το, ουσ.) = όργανο που μετράει την οξύτητα της φωνής.

φωνητική (η) = κλάδος της Γλωσσολογίας που εξετάζει τους φθόγγους.

φωναχτός (επίθ.) = μεγαλόφωνος.

φωναχτά (επίρρ.) = μεγαλοφώνως, με δυνατή φωνή.

φωνακλάς, φωνακλού, φωνακλάδικο (επίθ.) = άτομο που μιλά με δυνατή φωνή.

φωνηεντικός (επίθ.) = σχετικός με τα φωνήεντα.

+**ευφωνικός** (επίθ.) = αυτός που συντελεί στην ευφωνία (π.χ. το ευφωνικό ν στο τέλος των λέξεων, όταν ακολουθεί λέξη που αρχίζει από φωνήεν ή δίφθογγο).

μικρόφωνο (το, ουσ.) = ηλεκτρικό μηχανήμα, που ενισχύει τα ηχητικά κύματα.

μικροφωνικός (επίθ.) = σχετικός με το μικρόφωνο (π.χ. μικροφωνική εγκατάσταση).

μεγάφωνο (το, ουσ.) = ηλεκτρική συσκευή για την αύξηση της έντασης των ηχητικών κυμάτων.

μεγαλοφώνως/μεγαλόφωνα (επίρρ.) = με δυνατή φωνή.

χαμηλοφώνως/χαμηλόφωνα (επίρρ.) = με σιγανή φωνή.

χαμηλόφωνος (επίθ.) = αυτός που έχει ή που μιλά με σιγανή φωνή.

γραμμόφωνο (το, ουσ.) = όργανο που αποτυπώνει και αναπαράγει ήχους.

φωνογραφία (η, ουσ.) = γραπτή παράσταση φθόγγου / αποτύπωση φωνής σε φωνογραφικό δίσκο.

φωνογράφος (ο, ουσ.) = συσκευή που αποτυπώνει και αναπαράγει ήχους.

φωνογραφικός (επίθ.) = ο σχετικός με τη φωνογραφία και το φωνογράφο.

φωνοληψία (η, ουσ.) = αποτύπωση ήχου με κάθε μέσο.

φωνολήπτης (ο, ουσ.) = ο τεχνικός που αποτυπώνει τον ήχο με κάθε μέσο.

+ **φωνοληπτικός** (επίθ.) = ο σχετικός με τη φωνοληψία και το φωνολήπτη.

φωνοταινία (η, ουσ.) = ταινία, όπου γράφτηκε κάποια συνομιλία.

+ **φωνολογία** (η, ουσ.) = επιστήμη που ασχολείται με την ανθρώπινη φωνή.

+ **φωνολογικός** (επίθ.) = ο σχετικός με τη φωνολογία.

φωνηεντόληκτος (επίθ.) = κάθε λέξη που το θέμα της τελειώνει σε φωνήεν.

αφωνόληκτος (επίθ.) = κάθε λέξη που το θέμα της τελειώνει σε άφωνο φθόγγο (κ, γ, χ – π, β, φ – τ, δ, θ).

συμφωνόληκτος (επίθ.) = κάθε λέξη που το θέμα της τελειώνει σε σύμφωνο.

+ **συμφωνητικό** (έγγραφο)(το) = έγγραφο μιας συμφωνίας / συμβόλαιο.

προσφωνητικός (επίθ.) = σχετικός με την προσφώνηση.

εκφώνηση (η, ουσ.) = δυνατή ανάγνωση ή απαγγελία.

εκφωνητής/εκφωνήτρια (ο, η) = αυτός / αυτή που εκφωνεί (διαβάζει δυνατά) κάτι, κυρίως ειδήσεις από το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση.

ξεφωνητό (το, ουσ.) = δυνατή κραυγή.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ: